

Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 11 ta' Frar 2026
(OR. en)

12654/25

Fajl Interistituzzjonali:
2025/0163 (NLE)
2025/0162 (NLE)

AELE 81
CH 43
MI 633

ATTI LEGISLATTIVI U STRUMENTI OĦRA

Suġġett: Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-Trasport bl-Ajru

---

PROTOKOLL ISTITUZZJONALI
GHALL-FTEHIM BEJN
IL-KOMUNITÀ EWROPEA
U L-KONFEDERAZZJONI ŻVIZZERA
DWAR IT-TRASPORT BL-AJRU

L-UNJONI EWROPEA, minn hawn 'il quddiem imsejha l-“Unjoni”,

u

L-KONFEDERAZZJONI ŻVIZZERA, minn hawn 'il quddiem imsejha “l-Iżvizzera”,

minn hawn 'il quddiem imsejhin il-“Partijiet Kontraenti”,

BILLI l-Unjoni u l-Iżvizzera huma marbutin b’bosta ftehimiet bilaterali li jkopru diversi oqsma, li jipprevedu drittijiet u obbligi speċifiċi simili, f’ċerti aspetti, għal dawk previsti fl-Unjoni;

FILWAQT LI JFAKKRU li l-iskop ta’ dawk il-ftehimiet bilaterali huwa li tiżdied il-kompetittività tal-Ewropa u li jinholqu rabtiet ekonomiċi aktar mill-qrib bejn il-Partijiet Kontraenti, ibbażati fuq l-ugwaljanza, ir-reċiproċità u l-bilanċ ġenerali tal-vantaġġi, id-drittijiet u l-obbligi tagħhom;

DEĊIŻI li jsaħħu u jappfondixxu l-partecipazzjoni tal-Iżvizzera fis-suq intern tal-Unjoni, abbażi tal-istess regoli bħal dawk li japplikaw għas-suq intern, filwaqt li jippreservaw l-indipendenza tagħhom u dik tal-istituzzjonijiet tagħhom u, fir-rigward tal-Iżvizzera, jirrispettaw il-prinċipji li jirriżultaw mid-demokrazija diretta, mill-federaliżmu u min-natura settorjali tal-partecipazzjoni tagħha fis-suq intern;

FILWAQT LI JAFFERMAW MILL-ĠDID li l-kompetenza tal-Qorti Suprema Federali Żvizzera u tal-qradi Żvizzeri l-oħrajn kollha, kif ukoll dik tal-qradi tal-Istati Membri u tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea biex jinterpretaw il-Ftehim f’kazijiet individwali hija ppreservata;

KONXJI li jiżguraw l-uniformità fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera,
kemm dawk attwali kif ukoll dawk futuri,

QABLU KIF ĠEJ:

KAPITOLU 1

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

ARTIKOLU 1

Objettivi

1. L-objettivi ta' dan il-Protokoll huwa li jiggarrantixxi għall-Partijiet Kontraenti, u għall-operaturi ekonomiċi u l-individwi, ċertezza legali akbar, trattament ugwali u kundizzjonijiet ekwi fil-qasam relatat mas-suq intern li jaqa' taħt l-ambitu tal-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru, magħmul fil-Lussemburgu fil-21 ta' Ġunju 1999 (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“Ftehim”).

2. Sabiex jintlaħaq l-objettiv stabbilit fil-paragrafu 1, dan il-Protokoll jipprovdi soluzzjonijiet istituzzjonali godda li jiffaċilitaw tishih kontinwu u bilanċjat tar-relazzjonijiet ekonomiċi bejn il-Partijiet Kontraenti. B'kont meħud tal-prinċipji tad-dritt internazzjonali, dan il-Protokoll jistabbilixxi, b'mod partikolari, soluzzjonijiet istituzzjonali għall-Ftehim, li huma komuni għall-ftehimiet bilaterali konklużi jew li għandhom jiġu konklużi fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tippartecipa l-Iżvizzera, mingħajr ma jbidel il-kamp ta' applikazzjoni jew l-objettivi tal-Ftehim, b'mod partikolari:

(a) il-proċedura għall-allinjament tal-Ftehim ma' atti legali tal-Unjoni rilevanti għall-Ftehim;

- (b) l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni uniformi tal-Ftehim u tal-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fil-Ftehim;
- (c) is-sorveljanza u l-applikazzjoni tal-Ftehim; u
- (d) is-soluzzjoni tat-tilwim fil-kuntest tal-Ftehim.

ARTIKOLU 2

Relazzjoni mal-Ftehim

1. Dan il-Protokoll, l-Anness u l-Appendiċi tiegħu għandhom jiffurmaw parti integrali mill-Ftehim.
2. Id-dispożizzjonijiet tal-Ftehim imħassar b'dan il-Protokoll huma elenkati hawn taħt:
  - (a) Artikolu 1(2);
  - (b) Artikolu 17;
  - (c) Artikolu 18(1);
  - (d) Artikolu 22;
  - (e) Artikolu 23;
  - (f) Artikolu 29;

(g) Artikolu 30(2);

(h) Artikolu 31; u

(i) Artikolu 35(2).

3. Ir-referenzi għall-“Komunità Ewropea” jew għall-“Komunità” fil-Ftehim għandhom jiġu interpretati bħala referenzi għall-Unjoni.

ARTIKOLU 3

Ftehimiet bilaterali fl-oqsma relatati mas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera

1. Il-ftehimiet bilaterali eżistenti u futuri bejn l-Unjoni u l-Iżvizzera fl-oqsma relatati mas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera għandhom jitqiesu bħala unità koerenti li tiżgura bilanċ tad-drittijiet u l-obbligi bejn l-Unjoni u l-Iżvizzera.

2. Il-Ftehim jikkostitwixxi ftehim bilaterali f'qasam relatat mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera.

KAPITOLU 2

ALLINJAMENT TAL-FTEHIM MAL-ATTI LEGALI TAL-UNJONI

ARTIKOLU 4

Parteċipazzjoni fl-abbozzar ta' atti legali tal-Unjoni ("tfassil ta' deċiżjonijiet")

1. Meta tabbozza proposta għal att legali tal-Unjoni f'konformità mat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ "TFUE") fil-qasam kopert mill-Ftehim, il-Kummissjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ l-"Kummissjoni") għandha tinforma lill-Iżvizzera dwar dan u għandha tikkonsulta informalment mal-esperti tal-Iżvizzera bl-istess mod li titlob il-fehmiet tal-esperti mill-Istati Membri tal-Unjoni għall-abbozzar tal-proposti tagħha.

Fuq talba ta' kwalunkwe Parti Kontraenti, għandu jsir skambju preliminari ta' fehmiet fi hdan il-Kumitat Kongunt stabbilit bl-Artikolu 21 tal-Ftehim (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-"Kumitat Kongunt").

Il-Partijiet Kontraenti għandhom jikkonsultaw lil xulxin mill-ġdid, fuq talba ta' kwalunkwe waħda minnhom, fi hdan il-Kumitat Kongunt f'mument importanti tal-fażi ta' qabel l-adozzjoni tal-att legali mill-Unjoni, fi proċess kontinwu ta' informazzjoni u konsultazzjoni.

2. Meta thejji, f'konformità mat-TFUE, atti delegati dwar atti bażiċi tad-dritt tal-Unjoni fil-qasam kopert mill-Ftehim, il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-Iżvizzera jkollha l-usa' parteċipazzjoni possibbli fit-thejjija tal-abbozzi ta' dawk l-atti delegati u għandha tikkonsulta lill-esperti tal-Iżvizzera fuq l-istess bażi kif tikkonsulta lill-esperti tal-Istati Membri tal-Unjoni.

3. Meta thejji, f'konformità mat-TFUE, atti ta' implimentazzjoni li jikkoncernaw atti bażiċi tad-dritt tal-Unjoni fil-qasam kopert mill-Ftehim, il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-Iżvizzera jkollha l-usa' partecipazzjoni possibbli fit-thejjija tal-abbozzi ta' dwak l-atti ta' implimentazzjoni li għandhom jiġu sottomessi f'data aktar tard lill-kumitati li jassistu lill-Kummissjoni fl-eżerċitar tas-setgħat ta' implimentazzjoni tagħha u għandha tikkonsulta lill-esperti tal-Iżvizzera fuq l-istess bażi kif tikkonsulta lill-esperti mill-Istati Membri tal-Unjoni.

4. L-esperti tal-Iżvizzera għandhom ikunu involuti fil-ħidma tal-kumitati mhux koperti mill-paragrafi 2 u 3 meta dan ikun meħtieġ għall-funzjonament tajjeb tal-Ftehim.

Lista ta' dawk il-kumitati u, fejn xieraq, ta' kumitati oħrajn b'karatteristiċi simili, għandha titfassal u tiġi aġġornata mill-Kumitat Kongunt.

5. Dan l-Artikolu ma għandux japplika fir-rigward ta' atti legali tal-Unjoni jew dispozizzjonijiet tagħhom li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' eċċezzjoni msemmija fl-Artikolu 5(7).

ARTIKOLU 5

Integrazzjoni tal-atti legali tal-Unjoni

1. Sabiex jiġu ggarantiti ċ-ċertezza legali u l-omoġeneità tal-liġi fil-qasam relatat mas-suq intern li fih tippartecipa l-Iżvizzera permezz tal-Ftehim, l-Iżvizzera u l-Unjoni għandhom jiżguraw li l-atti legali tal-Unjoni adottati fil-qasam kopert mill-Ftehim jiġu integrati fil-Ftehim malajr kemm jista' jkun wara l-adozzjoni tagħhom.

2. L-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim f'konformità mal-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu għandhom ikunu, bl-integrazzjoni tagħhom fil-Ftehim, parti mill-ordni legali tal-Iżvizzera soġġetti, skont il-każ, għall-adattamenti deċiżi mill-Kumitat Kongunt.

3. Meta tadotta atti legali fil-qasam kopert mill-Ftehim, l-Unjoni għandha tinforma b'dan lill-Iżvizzera malajr kemm jista' jkun permezz tal-Kumitat Kongunt.

Fuq talba ta' kwalunkwe waħda mill-Partijiet Kontraenti, il-Kumitat Kongunt għandu jwettaq skambju ta' fehmiet dwar is-suġġett.

4. Il-Kumitat Kongunt għandu jaġixxi f'konformità mal-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu billi jadotta deċiżjoni malajr kemm jista' jkun biex jemenda l-Anness tal-Ftehim, inklużi l-adattamenti meħtieġa.

5. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu, jekk ikun meħtieġ sabiex tiġi żgurata l-koerenza tal-Ftehim mal-Anness tiegħu kif emendat skont il-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu, il-Kumitat Kongunt jista' jipproponi, għall-approvazzjoni mill-Partijiet Kontraenti b'konformità mal-proċeduri interni tagħhom, ir-reviżjoni tal-Ftehim.

6. Ir-referenzi fil-Ftehim għal atti legali tal-Unjoni li ma għadhomx fis-seħħ għandhom jinftiehem b'hal referenzi għall-atti legali tal-Unjoni li jhassru dawk l-atti legali kif integrati fl-Anness tal-Ftehim mid-dhul fis-seħħ tad-deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt dwar l-emenda korrispondenti tal-Anness tal-Ftehim skont il-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu, sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'dik id-deċiżjoni.

7. L-obbligu stabbilit fil-paragrafu 1 ma għandux japplika għal atti legali tal-Unjoni jew dispożizzjonijiet tagħhom li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' eċċezzjoni. Il-Ftehim ma fih ebda eċċezzjoni.

8. Soggetti għall-Artikolu 6, id-deċiżjonijiet tal-Kumitat Kongunt skont il-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu għandhom jidhlu fis-seħħ minnufih, iżda taħt l-ebda ċirkostanza qabel id-data li fiha l-att legali korrispondenti tal-Unjoni jsir applikabbli fl-Unjoni.

9. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jikkooperaw *in bona fide* matul il-proċedura kollha stabbilita f'dan l-Artikolu sabiex jiffaċilitaw it-teħid tad-deċiżjonijiet.

ARTIKOLU 6

Issodisfar tal-obbligi kostituzzjonali mill-Iżvizzera

1. Matul l-iskambju ta' fehmiet imsemmi fl-Artikolu 5(3), l-Iżvizzera għandha tinforma lill-Unjoni dwar jekk deċiżjoni kif imsemmija fl-Artikolu 5(4) teħtiegħ l-issodisfar tal-obbligi kostituzzjonali mill-Iżvizzera sabiex issir vinkolanti.

2. Meta d-deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 5(4) tkun teħtiegħ li l-Iżvizzera tissodisfa obbligi kostituzzjonali sabiex issir vinkolanti, l-Iżvizzera għandu jkollha terminu massimu ta' sentejn mid-data tal-informazzjoni prevista fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, hlief meta titnieda proċedura ta' referendum, f'liema każ dak il-limitu ta' żmien għandu jiġi estiż b'sena.

3. Sakemm tiġi trażmessa l-informazzjoni mill-Iżvizzera li tkun issodisfat l-obbligi kostituzzjonali tagħha, il-Partijiet Kontraenti għandhom japplikaw b'mod provvizorju d-deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 5(4), sakemm l-Iżvizzera ma tinformax lill-Unjoni li l-applikazzjoni provvizorja ta' dik id-deċiżjoni ma hijiex possibbli u tipprovdi r-raġunijiet għal dan.

Taht l-ebda ċirkostanza l-applikazzjoni provviżorja tad-deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 5(4) ma tista' sseħħ qabel id-data li fiha l-att legali korrispondenti tal-Unjoni jsir applikabbli fl-Unjoni.

4. L-Iżvizzera għandha tinnotifika lill-Unjoni mingħajr dewmien permezz tal-Kumitat Kongunt ladarba tkun issodisfat l-obbligi kostituzzjonali tagħha msemmija fil-paragrafu 1.

5. Id-deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 5(4) għandha tidhol fis-seħħ fil-jum li fih tingħata n-notifika prevista fil-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu, iżda fl-ebda ċirkostanza qabel id-data li fiha l-att legali korrispondenti tal-Unjoni jsir applikabbli fl-Unjoni.

KAPITOLU 3

INTERPRETAZZJONI U APPLIKAZZJONI TAL-FTEHIM

ARTIKOLU 7

Prinċipju ta' interpretazzjoni uniformi

1. Għall-iskop li jintlaħqu l-oġettivi stabbiliti fl-Artikolu 1 u f'konformità mal-prinċipji tad-dritt internazzjonali pubbliku, il-ftehimiet bilaterali fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera u l-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza f'tali ftehimiet għandhom jiġu interpretati u applikati b'mod uniformi fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera.

2. L-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fil-Ftehim u, sa fejn l-applikazzjoni tagħhom tinvolvi kunċetti tad-dritt tal-Unjoni, id-dispożizzjonijiet tal-Ftehim għandhom jiġu interpretati u applikati f'konformità mal-gurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, qabel jew wara l-iffirmar tal-Ftehim.

ARTIKOLU 8

Prinċipju ta' applikazzjoni effettiva u armonjuża

1. Il-Kummissjoni u l-awtoritajiet Żvizzeri kompetenti għandhom jikkooperaw u jassistu lil xulxin biex jiżguraw is-sorveljanza tal-applikazzjoni tal-Ftehim. Huma jistgħu jiskambjaw informazzjoni dwar l-attivitajiet ta' sorveljanza tal-applikazzjoni tal-Ftehim. Huma jistgħu jiskambjaw fehmiet u jiddiskutu kwistjonijiet ta' interess reċiproku.

2. Kull Parti Kontraenti għandha tiegħu miżuri xierqa biex tiżgura l-applikazzjoni effettiva u armonjuża tal-Ftehim fit-territorju tagħha.

3. Is-sorveljanza tal-applikazzjoni tal-Ftehim għandha titwettaq b'mod kongunt mill-Partijiet Kontraenti fi ħdan il-Kumitat Kongunt.

Jekk il-Kummissjoni jew l-awtoritajiet Żvizzeri kompetenti jsiru konxji ta' każ ta' applikazzjoni skorretta, il-kwistjoni tista' tiġi riferuta lill-Kumitat Kongunt bil-għan li tinstab soluzzjoni aċċettabbli.

4. Il-Kummissjoni u l-awtoritajiet Żvizzeri kompetenti, rispettivament, għandhom jimmonitorjaw l-applikazzjoni tal-Ftehim mill-Parti Kontraenti l-oħra. Tapplika l-proċedura prevista fl-Artikolu 10.

Sa fejn ċerti kompetenzi ta' sorveljanza tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni fir-rigward ta' Parti Kontraenti waħda jkunu meħtieġa biex tiġi żgurata l-applikazzjoni effettiva u armonjuża tal-Ftehim, bhas-setgħat ta' investigazzjoni u ta' deċiżjoni, il-Ftehim irid jipprevedihom speċifikament.

ARTIKOLU 9

Prinċipju tal-esklussività

Il-Partijiet Kontraenti jimpenjaw ruħhom li ma jissottomettux tilwima rigward l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni tal-Ftehim u tal-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fil-Ftehim jew, fejn applikabbli, rigward il-konformità mal-Ftehim ta' deċiżjoni adottata mill-Kummissjoni abbażi tal-Ftehim għal kwalunkwe metodu ta' soluzzjoni għajr dawk previsti f'dan il-Protokoll.

ARTIKOLU 10

Proċedura f'każ ta' diffikultà fl-interpretazzjoni jew fl-applikazzjoni

1. F'każ ta' diffikultà fl-interpretazzjoni jew fl-applikazzjoni tal-Ftehim jew ta' att legali tal-Unjoni li għalih issir referenza fil-Ftehim, il-Partijiet Kontraenti għandhom jikkonsultaw lil xulxin fi hdan il-Kumitat Kongunt sabiex isibu soluzzjoni aċċettabbli b'mod reċiproku. Għal dak il-għan, l-elementi utli kollha ta' informazzjoni għandhom jiġu pprovduti lill-Kumitat Kongunt biex ikun jista' jagħmel eżami dettaljat tas-sitwazzjoni. Il-Kumitat Kongunt għandu jeżamina l-possibiltajiet kollha li jippermettu li jinżamm il-funzjonament tajjeb tal-Ftehim.

2. Jekk il-Kumitat Kongunt ma jkunx jista' jsib soluzzjoni għad-diffikultà msemija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu fi żmien tliet xhur mid-data li fiha tkun giet sottomessa d-diffikultà lili, kwalunkwe waħda mill-Partijiet Kontraenti tista' titlob li tribunal tal-arbitraġġ isolvi t-tilwima f'konformità mar-regoli stipulati fl-Appendiċi.

3. Meta t-tilwima tqajjem mistoqsija dwar l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dispożizzjoni msemija fl-Artikolu 7(2), u jekk l-interpretazzjoni ta' dik id-dispożizzjoni tkun rilevanti għas-soluzzjoni tat-tilwima u meħtieġa biex tkun tista' tiddeciedi, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jirreferi dik il-kwistjoni lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

Fejn it-tilwima tqajjem kwistjoni dwar l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dispożizzjoni li taqa' fl-ambitu ta' eċċezzjoni mill-obbligu ta' allinjament dinamiku msemmi fl-Artikolu 5(7), u fejn it-tilwima ma tinvolvi l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' kunċetti tal-liġi tal-Unjoni, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jsolvi t-tilwima mingħajr ma jirreferiha lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

4. Meta t-tribunal tal-arbitraġġ jirreferi mistoqsija lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea skont il-paragrafu 3:

- (a) id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandha tkun vinkolanti għat-tribunal tal-arbitraġġ; u
- (b) l-Iżvizzera għandha tgawdi mill-istess drittijiet bħall-Istati Membri u l-istituzzjonijiet tal-Unjoni u għandha tkun soġġetta għall-istess proċeduri quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, *mutatis mutandis*.

5. Kull Parti Kontraenti għandha tiegħu l-miżuri kollha meħtieġa biex tikkonforma *in bona fede* mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ.

Il-Parti Kontraenti li tkun instabet mit-tribunal tal-arbitraġġ li ma kkonformatx mal-Ftehim għandha tinforma lill-Parti Kontraenti l-oħrajn permezz tal-Kumitat Kongunt bil-miżuri li tkun ħadet biex tikkonforma mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ.

ARTIKOLU 11

Miżuri ta' kumpens

1. Jekk il-Parti Kontraenti li tkun instabet mit-tribunal tal-arbitraġġ li ma kkonformatx mal-Ftehim ma tinformax lill-Parti Kontraenti l-oħra, fi żmien raġonevoli stabbilit f'konformità mal-Artikolu IV.2(6) tal-Appendiċi, dwar il-miżuri li tkun ħadet biex tikkonforma mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, jew jekk il-Parti Kontraenti l-oħra tikkunsidra li l-miżuri komunikati ma jikkonformawx mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, dik il-Parti Kontraenti l-oħra tista' tadotta miżuri ta' kumpens proporzjonati fil-qafas tal-Ftehim jew ta' kwalunkwe ftehim bilaterali ieħor fl-oqsma relatati mas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera (minn hawn 'il quddiem imsejha "miżuri ta' kumpens") sabiex tirrimedja żbilanċ potenzjali. Dik il-Parti Kontraenti l-oħra għandha tinnotifika lill-Parti Kontraenti li tkun instabet mit-tribunal tal-arbitraġġ li ma kkonformatx mal-Ftehim bil-miżuri ta' kumpens, li għandhom jiġu speċifikati fin-notifika. Dawk il-miżuri ta' kumpens għandhom jidhlu fis-seħħ tliet xhur mid-data tan-notifika.

2. Jekk, fi żmien xahar mid-data tan-notifika tal-miżuri ta' kumpens maħsuba, il-Kumitat Kongunt ma jkunx ha deċiżjoni li jissospendi, jemenda jew jannulla dawk il-miżuri ta' kumpens, kwalunkwe Parti Kontraenti tista' tissottometti għall-arbitraġġ il-kwistjoni tal-proporzjonalità ta' dawk il-miżuri ta' kumpens, f'konformità mal-Appendiċi.

3. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi fit-termini stabbiliti fl-Artikolu III.8(4) tal-Appendiċi.

4. Il-miżuri ta' kumpens ma għandux ikollhom effett retroattiv. B'mod partikolari, id-drittijiet u l-obbligi diġà akkwistati minn individwi u operaturi ekonomiċi qabel ma jidhlu fis-seħh il-miżuri ta' kumpens għandhom jiġu ppreservati.

ARTIKOLU 12

Kooperazzjoni bejn il-ġurisdizzjonijiet

1. Sabiex jippromwovu interpretazzjoni omogenja, il-Qorti Suprema Federali Żvizzera u l-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandhom jaqblu fuq djalogu u l-modalitajiet tiegħu.

2. L-Iżvizzera għandu jkollha d-dritt li tippreżenta dikjarazzjonijiet tal-każ jew osservazzjonijiet bil-miktub lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea meta qorti ta' Stat Membru tal-Unjoni tirreferi lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea mistoqsija dwar l-interpretazzjoni tal-Ftehim jew ta' dispożizzjoni ta' att legali tal-Unjoni msemmija fih għal deċiżjoni preliminari.

KAPITOLU 4

DISPOŻIZZJONIJIET OĦRAJN

ARTIKOLU 13

Kontribuzzjoni finanzjarja

1. L-Iżvizzera għandha tikkontribwixxi għall-finanzjament tal-attivitajiet tal-aġenziji tal-Unjoni, tas-sistemi ta' informazzjoni u ta' attivitajiet oħrajn elenkati fl-Artikolu 1 tal-Anness li għalihom għandha aċċess, f'konformità ma' dan l-Artikolu u mal-Anness.

Il-Kumitat Kongunt jista' jadotta deċiżjoni biex dan l-Anness jiġi emendat.

2. L-Unjoni tista' tissospendi l-parteciġipazzjoni tal-Iżvizzera fl-attivitajiet imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu fi kwalunkwe ħin jekk l-Iżvizzera tonqos milli tissodisfa l-iskadenza għall-ħlas f'konformità mat-termini tal-ħlas stabbiliti fl-Artikolu 2 tal-Anness.

Fejn l-Iżvizzera tonqos milli tilhaq skadenza ta' ħlas, l-Unjoni għandha tibgħat ittra formali ta' tfakkira lill-Iżvizzera. Meta ma jsir l-ebda ħlas sħiħ fi żmien 30 jum mid-data li fiha tasal dik l-ittra formali ta' tfakkira, l-Unjoni tista' tissospendi l-parteciġipazzjoni tal-Iżvizzera fl-attività rilevanti.

3. Il-kontribuzzjoni finanzjarja għandha tiegħu l-forma tas-somma ta':

(a) kontribuzzjoni operazzjonali; u

(b) tariffa tal-partecipazzjoni.

4. Il-kontribuzzjoni finanzjarja għandha tiegħu l-forma ta' kontribuzzjoni finanzjarja annwali u għandha tkun dovuta fid-dati speċifikati fis-sejthiet għall-fondi mahruġa mill-Kummissjoni.

5. Il-kontribuzzjoni operazzjonali għandha tkun ibbażata fuq koeffiċjent tal-kontribuzzjoni definiti bħala l-proporzjon tal-prodott domestiku gross (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ "PDG") tal-Iżvizzera bil-prezzijiet tas-suq għall-PDG tal-Unjoni bil-prezzijiet tas-suq.

Għal dak l-iskop, iċ-ċifri għall-PDG bil-prezzijiet tas-suq tal-Partijiet Kontraenti għandhom ikunu l-aħħar ċifri disponibbli mill-1 ta' Jannar tas-sena li fiha jsir il-ħlas annwali kif ipprovduti mill-Uffiċċju tal-Istatistika tal-Unjoni Ewropea, b'kunsiderazzjoni xierqa għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kooperazzjoni fil-qasam tal-istatistika, magħmul fil-Lussemburgu fis-26 ta' Ottubru 2004. Jekk dak il-ftehim ma jibqax japplika, il-PDG tal-Iżvizzera għandu jkun dak stabbilit abbażi tad-data pprovduta mill-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi.

6. Il-kontribuzzjoni operazzjonali għal kull aġenzija tal-Unjoni għandha tiġi kkalkolata billi jiġi applikat il-koeffiċjent tal-kontribuzzjoni għall-baġit annwali vvotat imdaħħal fil-linja/i rilevanti tas-sussidju tal-baġit tal-Unjoni tas-sena inkwistjoni, filwaqt li titqies, għal kull aġenzija, kwalunkwe kontribuzzjoni operazzjonali aġġustata kif definita fl-Artikolu 1 tal-Anness.

Il-kontribuzzjoni operazzjonali għas-sistemi ta' informazzjoni u għal attivitajiet oħrajn għandha tiġi kkalkolata billi jiġi applikat il-koeffiċjent tal-kontribuzzjoni għall-baġit rilevanti tas-sena inkwistjoni kif stabbilit fid-dokumenti li jimplementaw il-baġit, bħal programmi ta' hidma jew kuntratti.

L-ammonti ta' referenza kollha għandhom ikunu bbażati fuq approprjazzjonijiet ta' impenn.

7. Il-miżata annwali ta' parteċipazzjoni għandha tkun ta' 4 % tal-kontribuzzjoni operazzjonali annwali kif ikkalkulata f'konformità mal-paragrafi 5 u 6.
8. Il-Kummissjoni għandha tipprovdi lill-Iżvizzera b'informazzjoni adegwata b'rabta mal-kalkolu tal-kontribuzzjoni finanzjarja tagħha. Dik l-informazzjoni għandha tigi pprovduta wara li jitqiesu kif xieraq ir-regoli tal-Unjoni dwar il-kunfidenzjalità u l-protezzjoni tad-data.
9. Il-kontribuzzjonijiet finanzjarji kollha mill-Iżvizzera jew il-ħlasijiet mill-Unjoni, u l-kalkolu tal-ammonti dovuti jew li għandhom jiġu riċevuti, għandhom isiru f'euro.
10. Meta d-dhul fis-seħh ta' dan il-Protokoll ma jikkoincidix mal-bidu ta' sena kalendarja, il-kontribuzzjoni operazzjonali tal-Iżvizzera għas-sena inkwistjoni għandha tkun soġġetta għal aġġustament, skont il-metodoloġija u t-termini tal-ħlas definiti fl-Artikolu 5 tal-Anness.
11. Id-dispożizzjonijiet dettaljati għall-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu huma stabbiliti fl-Anness.
12. Tliet snin wara d-dhul fis-seħh ta' dan il-Protokoll, u kull tliet snin wara dan, il-Kumitat Kongunt għandu jirrieżamina l-kundizzjonijiet tal-parteeċipazzjoni tal-Iżvizzera kif definiti fl-Artikolu 1 tal-Anness u, fejn xieraq, jadattahom.

ARTIKOLU 14

Referenzi għat-territorji

Kull meta l-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim ikun fihom referenzi għat-territorju tal-“Unjoni Ewropea”, tal-“Unjoni”, tas-“suq komuni” jew tas-“suq intern”, ir-referenzi għandhom, għall-finijiet tal-Ftehim, jinftiehm bħala referenzi għat-territorji msemmija fl-Artikolu 34 tal-Ftehim.

ARTIKOLU 15

Referenzi għaċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-Unjoni

Kull meta l-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim ikun fihom referenzi għaċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-Unjoni, ir-referenzi għandhom, għall-finijiet tal-Ftehim, jinftiehm bħala referenzi għaċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-Unjoni u tal-Iżvizzera.

ARTIKOLU 16

Dhul fis-seħħ u implimentazzjoni tal-atti legali tal-Unjoni

Id-dispożizzjonijiet tal-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim dwar id-dhul fis-seħħ jew l-implimentazzjoni tagħhom ma humiex rilevanti għall-finijiet tal-Ftehim.

It-termini u d-dati għall-Iżvizzera biex iddaħħal fis-seħħ u timplimenta d-deċiżjonijiet li jintegraw l-atti legali tal-Unjoni fil-Ftehim jirriżultaw mill-Artikolu 5(8) u mill-Artikolu 6(5), kif ukoll mid-dispożizzjonijiet dwar arrangamenti tranżitorji.

ARTIKOLU 17

Destinatarji tal-atti legali tal-Unjoni

Id-dispożizzjonijiet tal-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim li jindikaw li huma indirizzati lill-Istati Membri tal-Unjoni ma humiex rilevanti għall-finijiet tal-Ftehim.

KAPITOLU 5

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

ARTIKOLU 18

Implimentazzjoni

1. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jieħdu l-miżuri xierqa kollha, kemm jekk ikunu generali jew partikolari, biex jiżguraw l-issodisfar tal-obbligi li jirriżultaw mill-Ftehim u għandhom joqogħdu lura milli jieħdu kwalunkwe miżura li tista' tipperikola l-ilhuq tal-objettivi tiegħu.
2. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiggarrantixxu r-riżultat maħsub tal-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fil-Ftehim u għandhom joqogħdu lura milli jieħdu kwalunkwe miżura li tista' tipperikola l-ilhuq tal-għanijiet tagħhom.

ARTIKOLU 19

Dhul fis-seħh

1. Dan il-Protokoll għandu jigi ratifikat jew approvat mill-Partijiet Kontraenti f'konformità mal-proċeduri propji tagħhom. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jinnotifikaw lil xulxin dwar it-tlestija tal-proċeduri interni meħtieġa għad-dhul fis-seħh ta' dan il-Protokoll.

2. Dan il-Protokoll għandu jidhol fis-sehh fl-ewwel jum tat-tieni xahar wara l-aħħar notifika rigward l-istrumenti li ġejjin:

- (a) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni;
- (b) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni;
- (c) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;
- (d) Il-Protokoll dwar l-Għajnuna mill-Istat għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;
- (e) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferrovija u tat-triq;
- (f) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferrovija u tat-triq;
- (g) Il-Protokoll dwar l-Għajnuna mill-Istat għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferrovija u tat-triq;

- (h) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kummerç tal-prodotti agrikoli;
- (i) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar ir-rikonoxximent reċiproku fir-rigward tal-valutazzjoni tal-konformità;
- (j) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar ir-rikonoxximent reċiproku fir-rigward tal-valutazzjoni tal-konformità;
- (k) Il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera lejn it-tnaqqis tad-disparitajiet ekonomiċi u soċjali fl-Unjoni Ewropea;
- (l) Il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-partecipazzjoni tal-Konfederazzjoni Żvizzera fi Programmi tal-Unjoni;
- (m) Il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-termini u l-kundizzjonijiet għall-partecipazzjoni tal-Konfederazzjoni Żvizzera fl-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali.

ARTIKOLU 20

Emenda u terminazzjoni

1. Dan il-Protokoll jista' jigi emendat fi kwalunkwe hin bi ftehim reċiproku tal-Partijiet Kontraenti.
2. Meta l-Ftehim jigi tterminat f'konformità mal-Artikolu 36(3) tal-Ftehim, dan il-Protokoll għandu jieqaf milli jkun fis-seħh fid-data msemmija fl-Artikolu 36(4) tal-Ftehim.
3. Meta l-Ftehim ma jibqax fis-seħh, id-drittijiet u l-obbligi li l-individwi u l-operaturi ekonomiċi jkunu diġà akkwistaw bis-saħħa tal-Ftehim qabel id-data tal-waqfien tal-Ftehim għandhom jiġu ppreservati. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jistabbilixxu bi ftehim reċiproku liema azzjoni għandha tittiehed fir-rigward tad-drittijiet fil-proċess li jiġu akkwistati.

Dan il-Protokoll huwa mfassal duplikatament bil-Bulgaru, biċ-Ĉek, bid-Daniż, bl-Estonjan, bil-Finlandiż, bil-Franċiż, bil-Ġermaniż, bil-Grieg, bl-Ingliż, bl-Irlandiż, bil-Kroat, bil-Latvjan, bil-Litwan, bil-Malti, bin-Netherlandiż, bil-Pollakk, bil-Portugiż, bir-Rumen, bis-Slovakk, bis-Sloven, bl-Ispanjol, bit-Taljan, bl-Ungeriz u bl-Iżvediż, b'kull test ugwalment awtentiku.

B'XHIEDA TA' DAN, is-sottoskritti, debitament awtorizzati għal dan, iffirmaw dan il-Protokoll.

Magħmul fi ... dan il-jum ta' ... fis-sena ...

Għall-Unjoni Ewropea

Għall-Konfederazzjoni Żvizzera

ANNEX DWAR L-APPLIKAZZJONI TAL-ARTIKOLU 13 TAL-PROTOKOLL

ARTIKOLU 1

Lista tal-attivitajiet tal-aġenziji tal-Unjoni, sistemi ta' informazzjoni u attivitajiet oħra li l-Iżvizzera għandha tikkontribwixxi finanzjarjament għalihom

L-Iżvizzera għandha tikkontribwixxi finanzjarjament għal dawn li ġejjin:

- (a) aġenziji:
xejn.
- (b) sistemi ta' informazzjoni:
xejn.
- (c) attivitajiet oħrajn:
xejn.

ARTIKOLU 2

Termini tal-hlas

1. Il-hlasijiet dovuti skont l-Artikolu 13 tal-Protokoll għandhom isiru f'konformità ma' dan l-Artikolu.
2. Meta toħroġ is-sejha għall-fondi tas-sena finanzjarja, il-Kummissjoni għandha tikkomunika l-informazzjoni li ġejja lill-Iżvizzera:
  - (a) l-ammont tal-kontribuzzjoni operazzjonali; u
  - (b) l-ammont tat-tariffa tal-partecipazzjoni.
3. Il-Kummissjoni għandha tikkomunika lill-Iżvizzera, kemm jista' jkun malajr u mhux aktar tard mis-16 ta' April ta' kull sena finanzjarja, l-informazzjoni li ġejja b'rabta mal-partecipazzjoni tal-Iżvizzera:
  - (a) l-ammonti f'approprjazzjonijiet ta' impenn tal-baġit annwali tal-Unjoni vvotat imnizzla fuq il-linja/i rilevanti tas-sussidju tal-baġit tal-Unjoni tas-sena inkwistjoni għal kull aġenzija tal-Unjoni, filwaqt li jitqiesu, għal kull aġenzija, kwalunkwe kontribuzzjoni operazzjonali aġġustata kif definita fl-Artikolu 1 ta' dan l-Anness, u l-ammonti f'approprjazzjonijiet ta' impenn b'rabta mal-baġit tal-Unjoni vvotat tas-sena inkwistjoni għall-baġit rilevanti tas-sistemi ta' informazzjoni u attivitajiet oħrajn, li jkopru l-partecipazzjoni tal-Iżvizzera f'konformità mal-Artikolu 1 ta' dan l-Anness;
  - (b) l-ammont tat-tariffa tal-partecipazzjoni msemmija fl-Artikolu 13(7) tal-Protokoll; u

- (c) fir-rigward tal-aġenziji, fis-sena N+1, l-ammonti f'impnjenji baġitarji magħmula fuq l-appropriazzjonijiet ta' impenn awtorizzati fis-sena N fuq il-linja/i rilevanti tas-sussidju tal-baġit tal-Unjoni b'rabta mal-baġit annwali tal-Unjoni mnizzla fuq il-linja/i rilevanti tas-sussidju tal-baġit tal-Unjoni tas-sena N.
4. Fuq il-bażi tal-abbozz tal-baġit tagħha, il-Kummissjoni għandha tipprovdi stima tal-informazzjoni skont il-punti (a) u (b) tal-paragrafu 3 malajr kemm jista' jkun, u sa mhux aktar tard mill-1 ta' Settembru tas-sena finanzjarja.
5. Il-Kummissjoni għandha toħroġ lill-Iżvizzera, mhux aktar tard mis-16 ta' April u, jekk applikabbli għall-aġenzija rilevanti, għas-sistema ta' informazzjoni jew għal attività oħra, mhux aktar kmieni mit-22 ta' Ottubru u mhux aktar tard mill-31 ta' Ottubru ta' kull sena finanzjarja, sejha għall-fondi li tikkorrespondu għall-kontribuzzjoni tal-Iżvizzera skont il-Ftehim għal kull waħda mill-aġenziji, mis-sistemi ta' informazzjoni u minn attivitajiet oħrajn li fihom tippartecipa l-Iżvizzera.
6. Is-sejha/sejhiet għall-fondi msemmija fil-paragrafu 5 għandha/għandhom tkun/ikunu strutturate/i f'pagamenti parzjali kif ġej:
- (a) l-ewwel pagament parzjali ta' kull sena, b'rabta mas-sejha għall-fondi li għandha tinħareġ sas-16 ta' April, għandu jikkorrespondu għal ammont sal-ekwivalenti tal-istima tal-kontribuzzjoni finanzjarja annwali tal-aġenzija, tas-sistema ta' informazzjoni jew ta' attività oħra inkwistjoni msemmija fil-paragrafu 4;

l-Iżvizzera għandha tħallas l-ammont indikat f'din is-sejha għall-fondi mhux aktar tard minn 60 jum wara li tinħareġ is-sejha għall-fondi.

- (b) fejn applikabbli, it-tieni pagament parzjali tas-sena, b'rabta mas-sejha għall-fondi li għandha tinhareg mhux aktar kmieni mit-22 ta' Ottubru u mhux aktar tard mill-31 ta' Ottubru, għandu jikkorrespondi għad-differenza bejn l-ammont imsemmi fil-paragrafu 4 u l-ammont imsemmi fil-paragrafu 5, fejn l-ammont imsemmi fil-paragrafu 5 ikun oghla;

L-Iżvizzera għandha tħallas l-ammont indikat f'din is-sejha għall-fondi sa mhux aktar tard mill-21 ta' Dicembru.

Għal kull sejha għall-fondi, l-Iżvizzera tista' tagħmel pagamenti separati għal kull aġenzija, sistema ta' informazzjoni jew attività oħra.

7. Għall-ewwel sena ta' implimentazzjoni tal-Protokoll, il-Kummissjoni għandha tohrog sejha waħda għall-fondi, fi żmien 90 jum mid-dhul fis-seħh tal-Protokoll.

L-Iżvizzera għandha tħallas l-ammont indikat fis-sejha għall-fondi mhux aktar tard minn 60 jum wara li tinhareg is-sejha għall-fondi.

8. Kwalunkwe dewmien fil-ħlas tal-kontribuzzjoni finanzjarja għandu jwassal għall-ħlas ta' imghax ta' inadempjenza mill-Iżvizzera fuq l-ammont pendenti mid-data ta' maturità sal-jum li fih dak l-ammont pendenti jithallas kollu.

Ir-rata tal-imghax għal ammonti riċevibbli mhux imħallsa fid-data dovuta għandha tkun ir-rata applikata mill-Bank Ċentrali Ewropew għall-operazzjonijiet prinċipali ta' rifinanzjament tiegħu, kif ippublikat fis-serje C ta' *Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*, fis-seħh fl-ewwel jum tax-xahar li fih taqa' d-data dovuta, jew 0 %, skont liema jkun l-ogħla, flimkien ma' 3,5 punti perċentwali.

ARTIKOLU 3

Aġġustament tal-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Iżvizzera lill-aġenziji tal-Unjoni fid-dawl tal-implimentazzjoni

L-aġġustament tal-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Iżvizzera lill-aġenziji tal-Unjoni għandu jsir fis-sena N+1, meta l-kontribuzzjoni operazzjonali inizjali għandha tiġi aġġustata 'l fuq jew 'l isfel bid-differenza bejn il-kontribuzzjoni operazzjonali inizjali u kontribuzzjoni aġġustata kkalkulata billi jiġi applikat il-kodiċi tal-kontribuzzjoni tas-sena N għall-ammont ta' impenji baġitarji magħmula fuq approprjazzjonijiet ta' impenn awtorizzati fis-sena N taħt il-linja(i) baġitarja tas-sussidju tal-Unjoni rilevanti. Fejn applikabbli, id-differenza għandha tqis, għal kull aġenzija, il-kontribuzzjoni operazzjonali aġġustata abbażi tal-percentwal kif definita fl-Artikolu 1.

ARTIKOLU 4

Arranġamenti eżistenti

L-Artikolu 13 tal-Protokoll u dan l-Anness ma għandhomx japplikaw għal arranġamenti speċifiċi bejn l-Iżvizzera u l-Unjoni li jinkludu kontribuzzjonijiet finanzjarji mill-Iżvizzera. L-aġenziji, is-sistemi ta' informazzjoni u attivitajiet oħrajn koperti minn tali arranġamenti huma dawn li ġejjin:

L-Aġenzija tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni tal-Unjoni Ewropea, stabbilita bir-Regolament (UE) 2018/1139 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Lulju 2018 dwar regoli komuni fil-qasam tal-avjazzjoni ċivili u li jistabbilixxi Aġenzija tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni tal-Unjoni Ewropea, u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 2111/2005, (KE) Nru 1008/2008, (UE) Nru 996/2010, (UE) Nru 376/2014 u d-Direttivi 2014/30/UE u 2014/53/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u li jhassar ir-Regolamenti (KE) Nru 552/2004 u (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3922/91 (ĠU L 212, 22.8.2018, p. 1), kif applikabbli f'konformità mal-Anness tal-Ftehim.

ARTIKOLU 5

Arranġamenti tranzizzjonali

F'każ li d-data tad-dhul fis-seħh tal-Protokoll ma tkunx l-1 ta' Jannar, dan l-Artikolu għandu japplika b'deroga mill-Artikolu 2.

Għall-ewwel sena ta' implimentazzjoni tal-Protokoll, b'rabta mal-kontribuzzjoni operazzjonali dovuta għas-sena inkwistjoni applikabbli għall-aġenzija rilevanti, għas-sistema ta' informazzjoni jew għal attività oħra, kif stabbilit f'konformità mal-Artikolu 13 tal-Protokoll u mal-Artikoli 1, 2 u 3 ta' dan l-Anness, il-kontribuzzjoni operazzjonali għandha titnaqqas fuq bażi *pro rata temporis* billi l-ammont tal-kontribuzzjoni operazzjonali annwali dovuta jiġi mmultiplikat bil-proporzjon ta' dawn li ġejjin:

- (a) in-numru ta' jiem kalendarji mid-data tad-dhul fis-seħh tal-Protokoll sal-31 ta' Diċembru tas-sena inkwistjoni; u
- (b) in-numru totali ta' jiem kalendarji tas-sena inkwistjoni.

APPENDIĊI DWAR IT-TRIBUNAL TAL-ARBITRAĠĠ

KAPITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET PRELIMINARI

ARTIKOLU I.1

Kamp ta' applikazzjoni

Jekk waħda mill-Partijiet Kontraenti (minn hawn 'il quddiem imsejha l-“partijiet”) tissottometti tilwima għal arbitraġġ f'konformità mal-Artikolu 10(2) jew l-Artikolu 11(2) tal-Protokoll, għandhom japplikaw ir-regoli stabbiliti f'dan l-Appendiċi.

ARTIKOLU I.2

Servizzi tar-reġistru u segretarjali

L-Uffiċċju Internazzjonali tal-Qorti Permanenti tal-Arbitraġġ f'The Hague (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ l-“Uffiċċju Internazzjonali”) għandu jwettaq il-funzjonijiet tar-reġistru u jipprovdi s-servizzi segretarjali meħtieġa.

ARTIKOLU I.3

Avvizi u kalkolu tat-termini

1. L-avvizi, inklużi l-komunikazzjonijiet jew il-proposti, jistgħu jintbagħtu bi kwalunkwe mezz ta' komunikazzjoni li jiċċertifika t-trażmissjoni tagħhom, jew li jippermettilhom jiġu ċċertifikati.
2. Tali avvizi jistgħu jintbagħtu b'mod elettroniku biss jekk indirizz ikun gie dezinjat jew awtorizzat minn parti speċifikament għal dan l-iskop.
3. Tali avvizi li jiġu nnotifikati lill-partijiet għandhom jintbagħtu, għall-Iżvizzera, lid-Divizjoni tal-Ewropa tal-Iżvizzera tad-Dipartiment Federali tal-Affarijiet Barranin u, għall-Unjoni, lis-Servizz Legali tal-Kummissjoni.
4. Kwalunkwe terminu stabbilit f'dan l-Appendiċi għandu jibda mill-jum wara li jseħh avveniment jew wara li ssir azzjoni. Jekk l-aħħar jum għall-konsenja ta' dokument jaħbat f'jum mhux tax-xogħol tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni jew tal-gvern tal-Iżvizzera, il-perjodu ta' żmien għall-konsenja tad-dokument għandu jintemm fl-ewwel jum tax-xogħol li jkun imiss. Għandhom jingħaddu l-jiem mhux tax-xogħol li jaqgħu fil-perjodu ta' żmien.

ARTIKOLU I.4

Avviż ta' arbitraġġ

1. Il-parti li tiegħu l-inizjattiva li tuza l-arbitraġġ (minn hawn 'il quddiem imsejha r-“rikorrent”) għandha tibgħat avviż ta' arbitraġġ lill-parti l-oħra (minn hawn 'il quddiem imsejha l-“konvenut”) u lill-Bureau Internazzjonali.

2. Il-proċedimenti ta' arbitraġġ għandhom jitqiesu li jibdeu fil-jum ta' wara dak li fih il-konvenut jirċievi l-avviż ta' arbitraġġ.
3. L-avviż tal-arbitraġġ għandu jinkludi l-informazzjoni li ġejja:
  - (a) it-talba li t-tilwima tiġi riferuta għall-arbitraġġ;
  - (b) l-ismijiet u d-dettalji ta' kuntatt tal-partijiet;
  - (c) l-isem u l-indirizz tal-aġent(i) tar-rikorrent;
  - (d) il-bażi legali tal-proċedimenti (l-Artikolu 10(2) jew l-Artikolu 11(2) tal-Protokoll) u:
    - (i) fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(2) tal-Protokoll, il-kwistjoni li tikkawża t-tilwima kif imdahhla ufficjalment, għal riżoluzzjoni, fuq l-aġenda tal-Kumitat Kongunt f'konformità mal-Artikolu 10(1) tal-Protokoll; u
    - (ii) fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 11(2) tal-Protokoll, id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, kwalunkwe miżura ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 10(5) tal-Protokoll u l-miżuri ta' kumpens ikkontestati;
  - (e) id-deżinjazzjoni ta' kwalunkwe regola li tikkawża t-tilwima jew li hija relatata magħha;
  - (f) deskrizzjoni qasira tat-tilwima; u
  - (g) in-nomina ta' arbitru jew, jekk għandhom jinhatru hames arbitri, in-nomina ta' żewġ arbitri.

4. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, l-avviż ta' arbitraġġ jista' jkun fih ukoll informazzjoni dwar il-ħtieġa ta' riferiment lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

5. Kwalunkwe talba dwar is-suffiċjenza tal-avviż ta' arbitraġġ ma għandhiex tipprevjeni l-kostituzzjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ. It-tilwima għandha tiġi deciza b'mod definittiv mit-tribunal tal-arbitraġġ.

ARTIKOLU I.5

Rispons għall-avviż ta' arbitraġġ

1. Fi żmien 60 jum minn meta jirċievi l-avviż ta' arbitraġġ, il-konvenut għandu jibgħat twegiba għall-avviż ta' arbitraġġ lir-rikorrent u lill-Uffiċċju Internazzjonali, li għandha tinkludi l-informazzjoni li ġejja:

- (a) l-ismijiet u d-dettalji ta' kuntatt tal-partijiet;
- (b) l-isem u l-indirizz tal-aġent(i) tal-konvenut;
- (c) twegiba għall-informazzjoni mogħtija fl-avviż ta' arbitraġġ f'konformità mal-punti (d), (e) u (f) tal-Artikolu I.4(3); u
- (d) in-nomina ta' arbitru jew, jekk għandhom jinhatru ħames arbitri, in-nomina ta' żewġ arbitri.

2. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, it-twegiba għall-avviz ta' arbitraġġ jista' jkun fiha wkoll twegiba għall-informazzjoni mogħtija fl-avviz ta' arbitraġġ f'konformità mal-Artikolu I.4(4) ta' dan l-Appendiċi u informazzjoni dwar il-htieġa ta' riferiment lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.
3. In-nuqqas ta' twegiba mill-konvenut għan-notifika ta' arbitraġġ, jew twegiba mhux kompluta jew tard, ma għandux jipprevjeni l-kostituzzjoni ta' tribunal tal-arbitraġġ. It-tilwima għandha tiġi deċiża b'mod definittiv mit-tribunal tal-arbitraġġ.
4. Jekk il-konvenut jitlob li t-tribunal tal-arbitraġġ ikun magħmul minn hames arbitri fit-twegiba tiegħu għall-avviz ta' arbitraġġ, ir-rikorrent għandu jinnomina tribunal addizzjonali fi żmien 30 jum minn meta jirċievi t-twegiba għall-avviz ta' arbitraġġ.

ARTIKOLU I.6

Rappreżentanza u assistenza

1. Il-partijiet għandhom ikunu rrappreżentati quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ minn agent wieħed jew aktar. L-aġenti jistgħu jkunu assistiti minn konsulenti jew avukati.
2. Kwalunkwe bidla fl-aġenti jew fl-indirizzi tagħhom għandha tiġi nnotifikata lill-parti l-oħra, lill-Bureau Internazzjonali u lit-tribunal tal-arbitraġġ. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', fi kwalunkwe hin, fuq inizzjattiva tiegħu stess jew fuq talba ta' parti, jitlob evidenza tas-setgħat mogħtija lill-aġenti tal-partijiet.

KAPITOLU II

IL-KOMPOŻIZZJONI TAT-TRIBUNAL TAL-ARBITRAĠĠ

ARTIKOLU II.1

Għadd ta' arbitri

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkun magħmul minn tliet arbitri. Jekk ir-rikorrent fl-avviż ta' arbitraġġ tiegħu jew il-konvenut fit-twegiba tiegħu għall-avviż ta' arbitraġġ jitlob dan, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkun magħmul minn hames arbitri.

ARTIKOLU II.2

Hatra tal-arbitri

1. Jekk għandhom jinhatru tliet arbitri, kull waħda mill-partijiet għandha tinnomina wieħed minnhom. Iz-żewġ arbitri maħtura mill-partijiet għandhom jagħzlu t-tielet arbitru, li għandu jkun il-president tat-tribunal tal-arbitraġġ.
2. Jekk għandhom jinhatru hames arbitri, kull waħda mill-partijiet għandha tinnomina tnejn minnhom. L-erba' arbitri maħtura mill-partijiet għandhom jagħzlu l-hames arbitru, li għandu jkun il-president tat-tribunal tal-arbitraġġ.

3. Jekk, fi żmien 30 jum min-nomina tal-aħħar arbitru maħtur mill-partijiet, l-arbitri ma jkunux laħqu ftehim dwar l-għażla tal-president tat-tribunal tal-arbitraġġ, il-president għandu jinħatar mis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ.

4. Biex tassisti fl-għażla tal-arbitri biex jikkomponu t-tribunal tal-arbitraġġ, għandha tiġi stabbilita u aġġornata meta jkun meħtieġ lista indikattiva ta' persuni li għandhom il-kwalifiki msemmija fil-paragrafu 6, li għandha tkun komuni għall-ftehimiet bilaterali kollha fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera kif ukoll il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar is-saħħa, (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“Ftehim dwar is-saħħa”), il-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kummerċ fi prodotti agrikoli, magħmul fil-Lussemburgu fil-21 ta' Ġunju 1999 (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“Ftehim dwar il-kummerċ ta' prodotti agrikoli”) u l-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera lejn it-tnaqqis tad-disparitajiet ekonomiċi u soċjali fl-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“Ftehim dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera”). Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta u jaġġorna dik il-lista permezz ta' deċiżjoni għall-finijiet tal-Ftehim.

5. Meta parti tonqos milli tinnomina arbitru, is-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ għandu jahtar dak l-arbitru mil-lista msemmija fil-paragrafu 4. Fin-nuqqas ta' tali lista, l-arbitru għandu jinħatar bil-polza mis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ minn fost l-individwi li jkunu ġew proposti formalment minn parti waħda jew miż-żewġ partijiet għall-finijiet tal-paragrafu 4.

6. Il-persuni li jikkostitwixxu t-tribunal tal-arbitraġġ għandhom ikunu persuni bi kwalifiki għoljin, b'rabtiet jew mingħajr rabtiet mal-partijiet, li l-indipendenza u n-nuqqas ta' kunflitti ta' interess tagħhom huma garantiti, flimkien ma' firxa wiesgħa ta' esperjenza. B'mod partikolari, huma għandhom ikunu wrew għarfien espert fil-liġi u fil-kwistjonijiet koperti minn dan il-Ftehim; huma ma għandhom jiehdu struzzjonijiet mingħand ebda parti; u għandhom iservu fil-kapaċitajiet individwali tagħhom u ma jiehdu struzzjonijiet mingħand ebda organizzazzjoni jew gvern fir-rigward ta' kwistjonijiet relatati mat-tilwima. Il-president tat-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkollu wkoll esperjenza fil-proċeduri ta' soluzzjoni tat-tilwim.

ARTIKOLU II.3

Dikjarazzjonijiet tal-arbitri

1. Meta persuna tkun qed tiġi kkunsidrata għall-ħatra bħala arbitru, dik il-persuna għandha tirrapporta ċ-ċirkostanzi kollha li x'aktarx iwasslu għal dubji legittimi dwar l-imparzjalità jew l-indipendenza tagħha. Mill-mument li jinħatar u matul il-proċedimenti ta' arbitraġġ kollha, arbitru għandu jirrapporta tali ċirkostanzi lill-partijiet u lill-arbitri l-oħrajn mingħajr dewmien, jekk l-arbitru ma jkunx diġà għamel dan.
2. Kwalunkwe arbitru jista' jitkeċċa jekk ikunu jeżistu ċirkostanzi li jistgħu jwasslu għal dubji legittimi dwar l-imparzjalità jew l-indipendenza tiegħu.
3. Parti tista' titlob biss it-tkeċċija ta' arbitru li tkun ħatret għal raġuni li ssir magħrufa minnha wara dik il-ħatra.
4. Jekk arbitru jonqos milli jaġixxi jew jekk ikun impossibbli *de jure* jew *de facto* għal arbitru li jwettaq ir-rwol tiegħu jew tagħha, għandha tapplika l-proċedura għat-tkeċċija tal-arbitri stabbilita fl-Artikolu II.4.

ARTIKOLU II.4

Tkeċċija tal-arbitri

1. Kwalunkwe parti li tkun tixtieq tkeċċi arbitru għandha tagħmel talba għat-tkeċċija fi żmien 30 jum mid-data li fiha tiġi nnotifikata dwar il-ħatra ta' dak l-arbitru jew fi żmien 30 jum mid-data li fiha ssir taf biċ-ċirkostanzi msemmija fl-Artikolu II.3.
2. It-talba għat-tkeċċija għandha tintbagħat lill-parti l-oħra, lill-arbitru mkeċċi, lill-arbitri l-oħrajn u lill-Uffiċċju Internazzjonali. Hija għandha tistabbilixxi r-raġunijiet għat-talba għat-tkeċċija.
3. Meta tkun saret talba għat-tkeċċija, il-parti l-oħra tista' taċċetta t-talba għat-tkeċċija. L-arbitru inkwistjoni jista' wkoll iwarrab. L-aċċettazzjoni jew it-twarrib ma jimplikawx rikonoxximent tar-raġunijiet għat-talba għal tkeċċija.
4. Jekk, fi żmien 15-il jum mid-data tan-notifika tat-talba għal tkeċċija, il-parti l-oħra ma taċċettax it-talba għal tkeċċija jew l-arbitru inkwistjoni ma jwarrabx, il-parti li titlob it-tkeċċija tista' titlob lis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ jieħu deċiżjoni dwar it-tkeċċija.
5. Sakemm il-partijiet ma jaqblux mod ieħor, id-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 4 għandha tindika r-raġunijiet għal dik id-deċiżjoni.

ARTIKOLU II.5

Sostituzzjoni ta' arbitru

1. Sogġett għall-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, jekk ikun meħtieġ li arbitru jiġi sostitwit matul il-proċedimenti ta' arbitraġġ, għandu jiġi mahtur jew magħżul sostitut f'konformità mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu II.2 applikabbli għall-ħatra jew l-għażla tal-arbitru li għandu jiġi sostitwit. Dik il-proċedura għandha tapplika anki jekk parti waħda ma tkunx eżerċitat id-dritt tagħha li taħtar jew li tipparteċipa fil-ħatra tal-arbitru li għandu jiġi sostitwit.
2. Fil-każ ta' sostituzzjoni ta' arbitru, il-proċedura għandha terġa' tibda fl-istadju meta l-arbitru sostitwit waqaf iwettaq il-funzjonijiet tiegħu, sakemm it-tribunal tal-arbitraġġ ma jiddecidix mod ieħor.

ARTIKOLU II.6

Esklużjoni tar-responsabbiltà

Hlief f'każijiet ta' għemil ħażin intenzjonat jew negligenza gravi, il-partijiet jirrinunzjaw, sa fejn ikun permess mil-liġi applikabbli, kwalunkwe azzjoni kontra l-arbitri għal kwalunkwe att jew omissjoni relatati mal-arbitraġġ.

KAPITOLU III

PROCĊEDIMENTI TA' ARBITRAĠĠ

ARTIKOLU III.1

Dispożizzjonijiet generali

1. Id-data tal-istabbiliment tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha tkun id-data li fiha l-aħħar arbitru jkun aċċetta l-ħatra tiegħu.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiżgura li l-partijiet jiġu ttrattati b'mod ugwali u li, fi stadju xieraq tal-proċedimenti, kull waħda minnhom ikollha biżżejjed possibbiltà li tasserixxi d-drittijiet tagħha u tipprezenta l-każ tagħha. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jmexxi l-proċedimenti b'tali mod li jevita dewmien u nfiq bla bżonn u jiżgura li t-tilwima bejn il-partijiet tissolva.
3. Għandha tiġi organizzata seduta, sakemm it-tribunal tal-arbitraġġ ma jiddeċidix mod ieħor, wara li jkun sema' lill-partijiet.
4. Meta parti tibgħat komunikazzjoni lit-tribunal tal-arbitraġġ, hija għandha tagħmel dan permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali u għandha tibgħat kopja lill-parti l-oħra fl-istess ħin. L-Uffiċċju Internazzjonali għandu jibgħat kopja ta' dik il-komunikazzjoni lil kull wieħed mill-arbitri.

ARTIKOLU III.2

Post tal-arbitraġġ

Il-post tal-arbitraġġ huwa The Hague. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', jekk iċ-ċirkostanzi eċċezzjonali jkunu jeħtieġu dan, jiltaqa' fi kwalunkwe post ieħor li jqis xieraq għad-deliberazzjonijiet tiegħu.

ARTIKOLU III.3

Lingwa

1. Il-lingwi tal-proċedimenti għandhom ikunu l-Franciz u l-Ingliz.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jordna li d-dokumenti kollha mehmuża mad-dikjarazzjoni tat-talba jew mad-dikjarazzjoni tar-rispons u d-dokumenti ulterjuri kollha pprezentati matul il-proċedimenti, sottomessi bil-lingwa oriġinali tagħhom, ikunu akkumpanjati minn traduzzjoni f'waħda mil-lingwi tal-proċedimenti.

ARTIKOLU III.4

Dikjarazzjoni tat-talba

1. Ir-rikorrent għandu jibgħat id-dikjarazzjoni tat-talba tiegħu bil-miktub lill-konvenut u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali, fil-limitu ta' zmien stabbilit mit-tribunal tal-arbitraġġ. Ir-rikorrent jista' jiddeċiedi li jqis l-avviż ta' arbitraġġ tiegħu msemmi fl-Artikolu I.4 bhala dikjarazzjoni tat-talba, diment li jkun jissodisfa wkoll il-kundizzjonijiet fil-paragrafi 2 u 3 ta' dan l-Artikolu.

2. Id-dikjarazzjoni tat-talba għandha tinkludi l-informazzjoni li ġejja:

(a) l-informazzjoni stabbilita fil-punti minn (b) sa (f) tal-Artikolu I.4(3);

(b) dikjarazzjoni tal-fatti sottomessa b'appogg għat-talba; u

(c) l-argumenti legali mressqa b'appogg għat-talba.

3. Id-dikjarazzjoni tat-talba għandha, sa fejn ikun possibbli, tkun akkumpanjata minn kwalunkwe dokument u evidenza oħra msemmija mir-rikorrent jew għandha tirreferi għalihom. Fil-kazijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, id-dikjarazzjoni tat-talba għandha tinkludi wkoll, sa fejn ikun possibbli, informazzjoni dwar il-htieġa ta' rinviu lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

ARTIKOLU III.5

Dikjarazzjoni tar-rispons

1. Il-konvenut għandu jibgħat id-dikjarazzjoni tar-rispons bil-miktub lir-rikorrent u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali, fit-terminu stabbilit mit-tribunal tal-arbitraġġ. Il-konvenut jista' jiddeċiedi li jqis it-tweġiba għall-avviz ta' arbitraġġ imsemmi fl-Artikolu I.5 bħala dikjarazzjoni tar-rispons, diment li t-tweġiba għall-avviz ta' arbitraġġ tissodisfa wkoll il-kundizzjonijiet fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.

2. Id-dikjarazzjoni tar-rispons għandha twieġeb għall-punti fid-dikjarazzjoni tat-talba indikata f'konformità mal-punti (a), (b) u (c) tal-Artikolu III.4(2) ta' dan l-Appendiċi. Għandha, sa fejn ikun possibbli, tkun akkumpanjata minn kwalunkwe dokument u evidenza oħra msemmija mill-konvenut jew għandha tirreferi għalihom. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, id-dikjarazzjoni tar-rispons għandha tinkludi wkoll, sa fejn ikun possibbli, informazzjoni dwar il-ħtieġa ta' rinviu lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.
3. Fid-dikjarazzjoni tar-rispons, jew fi stadju aktar tard fil-proċedimenti ta' arbitraġġ jekk it-tribunal tal-arbitraġġ jiddeċiedi li dewmien ikun ġustifikat miċ-ċirkostanzi, il-konvenut jista' jagħmel kontrotalba, diment li t-tribunal tal-arbitraġġ ikollu ġurisdizzjoni fir-rigward tagħha.
4. L-Artikolu III.4(2) u (3) għandu japplika għal kontrotalba.

ARTIKOLU III.6

Ġurisdizzjoni tal-arbitraġġ

1. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi dwar jekk għandux ġurisdizzjoni abbażi tal-Artikolu 10(2) jew l-Artikolu 11(2) tal-Protokoll.
2. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(2) tal-Protokoll, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkollu mandat biex jeżamina l-kwistjoni li twassal biex it-tilwima tiddaħħal uffiċjalment, għal riżoluzzjoni, fuq l-aġenda tal-Kumitat Kongunt f'konformità mal-Artikolu 10(1) tal-Protokoll.

3. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 11(2) tal-Protokoll, it-tribunal tal-arbitraġġ li jkun sema' l-kawża prinċipali għandu jkollu mandat biex jeżamina l-proporzjonalità tal-miżuri ta' kumpens ikkontestati, inkluż meta dawk il-miżuri jkunu ttiehdu kompletament jew parzjalment fi ftehim bilaterali ieħor fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera.

4. Ogġezzjoni preliminari ta' nuqqas ta' ġurisdizzjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha ssir mhux aktar tard minn fid-dikjarazzjoni tar-rispons jew, fil-każ ta' kontrotalba, fit-tweġiba. Il-fatt li parti tkun ħatret arbitru jew tkun ħadet sehem fil-ħatra tiegħu ma għandux iċaħħadha mid-dritt li tagħmel tali ogġezzjoni preliminari. L-ogġezzjoni preliminari li t-tilwima taqbeż is-setgħat tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha ssir hekk kif titqajjem il-kwistjoni allegatament li taqbeż is-setgħat tiegħu matul il-proċedimenti ta' arbitraġġ. Fi kwalunkwe każ, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jippermetti li ssir ogġezzjoni preliminari wara li jkun għadda t-terminu stabbilit jekk jemmen li d-dewmien kien għal raġuni valida.

5. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddeciedi dwar l-ogġezzjoni preliminari msemmija fil-paragrafu 4 jew billi jittrattaha bħala mistoqsija preliminari jew fid-deċiżjoni dwar il-mertu tal-kawża.

ARTIKOLU III.7

Sottomissjonijiet oħrajn bil-miktub

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu, wara li jkun ikkonsulta mal-partijiet, jiddeciedi liema sottomissjonijiet bil-miktub oħrajn, minbarra d-dikjarazzjoni tat-talba u d-dikjarazzjoni tar-rispons, il-partijiet għandhom jew jistgħu jissottomettu u għandu jistabbilixxi t-terminu għas-sottomissjoni tagħhom.

ARTIKOLU III.8

Termini

1. It-termini stabbiliti mit-tribunal tal-arbitraġġ għall-komunikazzjoni tad-dokumenti bil-miktub, inkluzi d-dikjarazzjoni tat-talba u d-dikjarazzjoni tar-rispons, ma għandhomx jaqbzu d-90 jum, sakemm il-partijiet ma jiftehmux mod ieħor.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jieħu d-deċiżjoni finali tiegħu fi żmien 12-il xahar mid-data tal-istabbiliment tiegħu. F'ċirkostanzi eċċezzjonali ta' diffikultà partikolari, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jestendi dak il-perjodu b'sa tliet xhur addizzjonali.
3. It-termini stabbiliti fil-paragrafi 1 u 2 għandhom jitnaqqsu bin-nofs fil-każijiet li ġejjin:
  - (a) fuq talba tar-rikorrent jew tal-konvenut, jekk, fi żmien 30 jum minn dik it-talba, it-tribunal tal-arbitraġġ jiddeċiedi, wara li jkun sema' lill-parti l-oħra, li l-kawża hija urgenti; jew
  - (b) jekk il-partijiet jiftiehmux hekk.
4. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 11(2) tal-Protokoll, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jieħu d-deċiżjoni finali tiegħu fi żmien sitt xhur mid-data li fiha l-mizuri ta' kumpens ikunu ġew innotifikati f'konformità mal-Artikolu 11(1) tal-Protokoll.

ARTIKOLU III.9

Rinviji lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea

1. Fl-applikazzjoni tal-Artikolu 7 u l-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea fi kwalunkwe hin fil-proċedimenti, diment li t-tribunal tal-arbitraġġ ikun jista' jiddefinixxi b'mod preċiż biżżejjed l-isfond legali u fattwali tal-kawża, u l-kwistjonijiet legali li jqajjem.

Il-proċedimenti quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ għandhom jiġu sospizi sakemm il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea tkun tat is-sentenza tagħha.

3. Kull parti tista' tibgħat talba motivata lit-tribunal tal-arbitraġġ biex tagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jirrifjuta tali talba jekk iqis li l-kundizzjonijiet għal rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea msemmija fil-paragrafu 1 ma jiġux issodisfati. Jekk it-tribunal tal-arbitraġġ jirrifjuta talba ta' parti għal tressiq quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, għandu jagħti raġunijiet għad-deċiżjoni tiegħu fid-deċiżjoni dwar is-sustanza tal-każ.

4. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea permezz ta' avviż. L-avviż għandu jkun fih mill-inqas l-informazzjoni li ġejja:

- (a) deskrizzjoni qasira tat-tilwima;
- (b) l-att(i) legali tal-Unjoni u/jew id-dispożizzjoni(jiet) tal-Ftehim inkwistjoni; u

- (c) il-kuncett tad-dritt tal-Unjoni li għandu jiġi interpretat f'konformità mal-Artikolu 7(2) tal-Protokoll.

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jinnotifika bir-rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea lill-partijiet.

5. Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandha tapplika, b'analogija, ir-regoli interni ta' proċedura applikabbli għall-eżerċitar tal-ġurisdizzjoni tagħha sabiex tiegħu deċiżjoni preliminari dwar l-interpretazzjoni tat-Trattati u tal-atti magħmula mill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni.

6. L-aġenti u l-avukati awtorizzati li jirrappreżentaw lill-partijiet quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ skont l-Artikoli I.4, I.5, III.4 u III.5 għandhom ikunu awtorizzati li jirrappreżentaw lill-partijiet quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

ARTIKOLU III.10

Miżuri *interim*

1. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 11(2) tal-Protokoll, kwalunkwe parti tista', fi kwalunkwe stadju tal-proċedura ta' arbitraġġ, tapplika għal miżuri *interim* li jikkonsistu fis-sospensjoni tal-miżuri ta' kumpens.

2. Applikazzjoni skont il-paragrafu 1 għandha tiddikjara s-suġġett tal-proċedimenti, iċ-ċirkostanzi li jagħtu lok għall-urġenza u l-motivi ta' fatt u ta' liġi li jistabbilixxu każ *prima facie* għall-miżuri *interim* mitluba. Huwa għandu jinkludi l-evidenza u l-offerti ta' evidenza kollha disponibbli biex jiġġustifika l-ġhoti tal-miżuri *interim*.

3. Il-parti li titlob il-miżuri *interim* għandha tibgħat l-applikazzjoni tagħha bil-miktub lill-parti l-oħra u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jistabbilixxi terminu qasir li fih dik il-parti l-oħra tista' tissottometti osservazzjonijiet bil-miktub jew bil-fomm.

4. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu, fi żmien xahar mis-sottomissjoni tar-rikors imsemmi fil-paragrafu 1, jadotta deċiżjoni dwar is-sospensjoni tal-miżuri ta' kumpens ikkontestati jekk jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:

- (a) it-tribunal tal-arbitraġġ ikun *prima facie* ssodisfat bil-mertu tal-każ ipprezentat mill-parti li titlob il-miżuri *interim* fl-applikazzjoni tagħha;
- (b) it-tribunal tal-arbitraġġ iqis li, sakemm tittiehed id-deċiżjoni finali tiegħu, il-parti li titlob il-miżuri *interim* iġġarrab dannu serju u irreparabbli fin-nuqqas tas-sospensjoni tal-miżuri ta' kumpens; u
- (c) id-dannu kkawżat lill-parti li titlob il-miżuri *interim* bl-applikazzjoni immedjata tal-miżuri ta' kumpens ikkontestati huwa akbar mill-interess fl-applikazzjoni immedjata u effettiva ta' dawk il-miżuri.

5. Is-sospensjoni tal-proċedimenti msemmija fit-tieni subparagrafu tal-Artikolu III.9(2) ma għandhiex tapplika fi proċedimenti skont dan l-Artikolu.

6. Deċiżjoni meħuda mit-tribunal tal-arbitraġġ f'konformità mal-paragrafu 4 għandu jkollha biss effett *interim* u għandha tkun mingħajr preġudizzju għad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ dwar il-mertu tal-kawża.

7. Sakemm id-deċiżjoni meħuda mit-tribunal tal-arbitraġġ f'konformità mal-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu ma tistabilixxi data aktar kmieni għat-tmiem tas-sospensjoni, is-sospensjoni għandha tiskadi meta tittiehed id-deċiżjoni finali skont l-Artikolu 11(2) tal-Protokoll.

8. Sabiex jiġi evitat kull dubju, għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, huwa mifhum li, meta jitqiesu l-interessi rispettivi tal-parti li titlob il-miżuri *interim* u tal-parti l-oħra, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jqis dawk tal-individwi u tal-operaturi ekonomiċi tal-partijiet, iżda dik il-kunsiderazzjoni ma għandhiex tammonta għall-għoti ta' xi *locus standi* lil tali individwi jew operaturi ekonomiċi quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ.

ARTIKOLU III.11

Evidenza

1. Kull parti għandha tipprovdi evidenza tal-fatti li jifformaw ir-raġunijiet tat-talba tagħha jew tar-rispons tagħha.

2. Fuq talba ta' parti, jew fuq inizjattiva tiegħu stess, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jfittex minghand il-partijiet l-informazzjoni rilevanti li huwa jqis neċessarja u xierqa. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jistabilixxi terminu biex il-partijiet jirrispondu għat-talba tiegħu.

3. Fuq talba ta' parti, jew fuq inizjattiva tiegħu stess, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jitlob kwalunkwe informazzjoni li huwa jqis li hija xierqa minghand kwalunkwe sors. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jitlob ukoll l-opinjoni ta' esperti kif iqis xieraq u soġġett għal kwalunkwe termini u kundizzjonijiet miftiehma mill-partijiet, fejn applikabbli.

4. Kwalunkwe informazzjoni miksuba mit-tribunal tal-arbitraġġ skont dan l-Artikolu għandha ssir disponibbli għall-partijiet, u l-partijiet jistgħu jissottomettu kummenti dwar dik l-informazzjoni lit-tribunal tal-arbitraġġ.
5. Wara li jkun talab il-fehmiet tal-parti l-oħra, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jadotta miżuri xierqa biex jindirizza kwalunkwe kwistjoni mqajma minn parti fir-rigward tal-protezzjoni tad-data personali, tas-segretezza professjonali u tal-interessi legittimi tal-kunfidenzjalità.
6. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkun dak li jiddeċiedi fuq l-ammissibbiltà, ir-rilevanza u s-saħħa tal-evidenza sottomessa.

ARTIKOLU III.12

Seduti

1. Meta tkun trid issir seduta, it-tribunal tal-arbitraġġ, wara li jkun ikkonsulta mal-partijiet, għandu jinnotifika lill-partijiet minn kmieni biżżejjed dwar id-data, il-ħin u l-post tas-seduta.
2. Is-seduta għandha tkun pubblika, sakemm it-tribunal tal-arbitraġġ, fuq inizjattiva proprja jew wara rikors mill-partijiet, ma jiddeċidix mod ieħor għal raġunijiet serji.
3. Il-minuti ta' kull seduta għandhom jitfasslu u jiġu ffirmati mill-president tat-tribunal tal-arbitraġġ. Dawk il-minuti biss għandhom ikunu awtentiċi.
4. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddeċiedi li jorganizza s-seduta b'mod virtwali f'konformità mal-prattika tal-Uffiċċju Internazzjonali. Il-partijiet għandhom jiġu infurmati b'din il-prattika fil-ħin. F'kazijiet bħal dawn, għandhom japplikaw il-paragrafu 1, *mutatis mutandis*, u l-paragrafu 3.

ARTIKOLU III.13

Nuqqas ta' dehra

1. Jekk, fit-terminu stabbilit minn dan l-Appendiċi jew mit-tribunal tal-arbitraġġ, mingħajr ma juri kawża suffiċjenti, ir-rikorrent ma jkunx issottometta d-dikjarazzjoni tat-talba tiegħu, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jordna l-għeluq tal-proċedimenti ta' arbitraġġ, sakemm ma jkunx hemm kwistjonijiet pendenti li dwarhom jista' jkun hemm bżonn li tittiehed deċiżjoni u jekk it-tribunal tal-arbitraġġ iqis li jkun xieraq li jagħmel dan.

Jekk, fil-limitu ta' żmien stabbilit minn dan l-Appendiċi jew mit-tribunal tal-arbitraġġ, mingħajr ma juri kawża suffiċjenti, il-konvenut ma jkunx ipprezenta r-risposta tiegħu għal notifika ta' arbitraġġ jew id-dikjarazzjoni tad-difiża tiegħu, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jordna t-tkomplija tal-proċedimenti, mingħajr ma jikkunsidra li dak in-nuqqas tiegħu jikkostitwixxi aċċettazzjoni tal-allegazzjonijiet tar-rikorrent.

It-tieni subparagrafu japplika wkoll meta r-rikorrent jonqos milli jissottometti twegiba għal kontrotalba.

2. Jekk parti, debitament imsejha f'konformità mal-Artikolu III.12(1), ma tidhirx f' seduta u ma turix li kien hemm kawża suffiċjenti għan-nuqqas tagħha li tagħmel dan, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jkompli bl-arbitraġġ.

3. Jekk parti, debitament mistiedna mit-tribunal tal-arbitraġġ biex tipproduċi aktar evidenza, tonqos milli tagħmel dan fi hdan it-termini stabbiliti mingħajr ma turi li kien hemm kawża suffiċjenti għan-nuqqas tagħha li tagħmel dan, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddeċiedi abbażi tal-evidenza li jkollu disponibbli.

ARTIKOLU III.14

Gheluq tal-proċedura

1. Meta jintwera li l-partijiet kellhom raġonevolment il-possibbiltà li jipprezentaw l-argumenti tagħhom, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddikjara l-gheluq tal-proċedimenti.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', jekk iqis li jkun mehtieg minhabba ċirkostanzi eċċezzjonali, jiddeċiedi fuq inizzjattiva tiegħu stess jew fuq talba ta' parti li jerga' jiftaħ il-proċedimenti fi kwalunkwe hin qabel ma jkun ha d-deċiżjoni tiegħu.

KAPITOLU IV

DEĊIŻJONI

ARTIKOLU IV.1

Deċiżjonijiet

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel hiltu biex jieħu d-deċiżjonijiet tiegħu b'kunsens.

Madankollu, jekk jirrizulta impossibbli li tittiehed deċiżjoni b'kunsens, id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha tittiehed mill-maġġoranza tal-arbitri.

ARTIKOLU IV.2

Forma u effett tad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ

1. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jieħu deċiżjonijiet separati fuq kwistjonijiet differenti f'ħinijiet differenti.
2. Id-deċiżjonijiet kollha għandhom jinħarġu bil-miktub u għandhom jiddikjaraw ir-raġunijiet li fuqhom huma bbażati. Dawn għandhom ikunu finali u vinkolanti fuq il-partijiet.
3. Id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha tiġi ffirmata mill-arbitri, għandha tinkludi d-data li fiha tkun ittiehdet u għandha tiddikjara l-post tal-arbitraġġ. Kopja tad-deċiżjoni ffirmata mill-arbitri għandha tiġi kkomunikata lill-partijiet mill-Uffiċċju Internazzjonali.
4. L-Uffiċċju Internazzjonali għandu jagħmel id-deċiżjoni tat-tribunal arbitrali pubblika.

Meta jagħmel id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ pubblika, l-Uffiċċju Internazzjonali għandu jirrispetta r-regoli rilevanti dwar il-protezzjoni tad-data personali, is-segretezza professjonali u l-interessi legittimi tal-kunfidenzjalità.

Ir-regoli msemmija fit-tieni subparagrafu għandhom ikunu identici għall-ftehimiet bilaterali kollha fl-oqsma tas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera kif ukoll għall-Ftehim dwar is-saħħa, il-Ftehim dwar il-kummerċ ta' prodotti agrikoli u l-Ftehim dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta u jagġorna dawk ir-regoli permezz ta' deċiżjoni għall-finijiet tal-Ftehim.

5. Il-partijiet għandhom jikkonformaw mad-deċiżjonijiet kollha tat-tribunal tal-arbitraġġ mingħajr dewmien.

6. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(2) tal-Protokoll, wara li jkun kiseb l-opinjoni tal-partijiet, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jstabbilixxi terminu raġonevoli fid-deċiżjoni dwar is-sustanza tal-każ biex jikkonforma mad-deċiżjoni tiegħu f'konformità mal-Artikolu 10(5) tal-Protokoll filwaqt li jqis il-proċeduri interni tal-partijiet.

ARTIKOLU IV.3

Ligi applikabbli, regoli ta' interpretazzjoni, medjatur

1. Il-ligi applikabbli tikkonsisti fil-Ftehim, l-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fih, kif ukoll kwalunkwe regola oħra tad-dritt internazzjonali rilevanti għall-applikazzjoni ta' dawk l-istrumenti.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi f'konformità mar-regoli ta' interpretazzjoni msemmija fl-Artikolu 7 tal-Protokoll.
3. Id-deċiżjonijiet preċedenti meħuda minn korp għas-soluzzjoni tat-tilwim fir-rigward tal-proporzjonalità tal-miżuri ta' kumpens skont ftehim bilaterali ieħor fost dawk imsemmija fl-Artikolu 11(1) tal-Protokoll għandhom ikunu vinkolanti fuq it-tribunal tal-arbitraġġ.
4. It-tribunal tal-arbitraġġ ma għandux jithalla jiddeċiedi bħala medjatur jew *ex aequo et bono*.

ARTIKOLU IV.4

Soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku jew raġunijiet oħrajn għall-gheluq tal-proċedimenti

1. Il-partijiet jistgħu, fi kwalunkwe hin, jaqblu b'mod reċiproku fuq soluzzjoni għat-tilwima tagħhom. Huma għandhom jikkomunikaw b'mod kongunt kwalunkwe soluzzjoni bħal din lit-tribunal tal-arbitraġġ. Jekk is-soluzzjoni tkun teħtieġ approvazzjoni skont il-proċeduri domestiċi rilevanti ta' kwalunkwe parti, in-notifika għandha tirreferi għal dak ir-reqwiżit, u l-proċedura tal-arbitraġġ għandha tiġi sospiżta. Jekk tali approvazzjoni ma tkunx meħtieġa, jew man-notifika tat-tlestija ta' kwalunkwe proċedura domestika bħal din, il-proċedura tal-arbitraġġ għandha tingħalaq.

2. Jekk, matul il-proċedimenti, ir-rikorrent jinforma lit-tribunal tal-arbitraġġ bil-miktub li ma jkunx jixtieq ikompli bil-proċedimenti, u jekk, fid-data li fiha dik il-komunikazzjoni tasal għand it-tribunal tal-arbitraġġ, il-konvenut ikun għadu ma ħa l-ebda pass fil-proċedimenti, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu joħroġ digriet li jirreġistra uffiċjalment l-gheluq tal-proċedimenti. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi dwar l-ispejjeż, li għandhom jiġihallu mill-applikant, jekk dan jidher ġustifikat mill-imġiba ta' dik il-parti.

3. Jekk, qabel ma tittiehed id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, it-tribunal tal-arbitraġġ jikkonkludi li l-kontinwazzjoni tal-proċedimenti tkun saret bla skop jew impossibbli għal kwalunkwe raġuni għajr dawk imsemmija fil-paragrafi 1 u 2, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jinforma lill-partijiet bl-intenzjoni tiegħu li joħroġ digriet li jagħlaq il-proċedimenti.

L-ewwel subparagrafu ma japplikax meta jkun hemm kwistjonijiet pendenti li dwarhom jista' jkun meħtieġ li tittiehed deċiżjoni u jekk it-tribunal tal-arbitraġġ iqis li jkun xieraq li jsir dan.

4. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jikkomunika lill-partijiet kopja tad-digriet li jagħlaq il-proċedimenti ta' arbitraġġ jew tad-deċiżjoni meħuda bi ftehim bejn il-partijiet, iffirmata mill-arbitri. L-Artikolu IV.2(2) sa (5) għandu japplika għad-deċiżjonijiet ta' arbitraġġ meħuda bi qbil bejn il-partijiet.

ARTIKOLU IV.5

Korrezzjoni tad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ

1. Fi żmien 30 jum minn meta tirċievi d-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, parti tista', billi tagħti avviż lill-parti l-oħra u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali, titlob lit-tribunal tal-arbitraġġ jikkoreġi fit-test tad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ kwalunkwe żball fil-komputazzjoni, kwalunkwe żball klerikali jew tipografiku, jew kwalunkwe żball jew ommissjoni ta' natura simili. Jekk iqis li t-talba hija ġustifikata, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel il-korrezzjoni fi żmien 45 jum minn meta jirċievi t-talba. It-talba ma għandux ikollha effett sospensiv fuq il-limitu ta' żmien previst fl-Artikolu IV.2(6).
2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', fi żmien 30 jum mill-komunikazzjoni tad-deċiżjoni tiegħu, jagħmel il-korrezzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 fuq inizzjattiva tiegħu stess.
3. Il-korrezzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandhom isiru bil-miktub u jiffurmaw parti integrali mid-deċiżjoni. Għandu japplika l-Artikolu IV.2(2) sa (5).

ARTIKOLU IV.6

Tariffi tal-arbitri

1. It-tariffi msemmija fl-Artikolu IV.7 għandhom ikunu raġonevoli, filwaqt li jitqiesu l-kumplessità tal-każ, iż-żmien li qattgħu fuqu l-arbitri u ċ-ċirkostanzi rilevanti l-oħrajn kollha.
2. Għandha tiġi stabbilita u aġġornata lista ta' kumpens ta' kuljum u sigħat massimi u minimi, li għandha tkun komuni għall-ftehimiet bilaterali kollha fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera kif ukoll il-Ftehim dwar is-saħħa, il-Ftehim dwar il-kummerċ ta' prodotti agrikoli u l-Ftehim dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera, meta jkun meħtieġ. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta u jaġġorna dik il-lista permezz ta' deċiżjoni għall-finijiet tal-Ftehim.

ARTIKOLU IV.7

Spejjeż

1. Kull parti għandha tħallas l-ispejjeż tagħha stess u nofs l-ispejjeż tat-tribunal tal-arbitraġġ.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jistabbilixxi l-ispejjeż tiegħu fid-deċiżjoni tiegħu dwar il-mertu tal-kawża. Dawk l-ispejjeż għandhom jinkludu biss:
  - (a) il-mizati tal-arbitri, li għandhom jiġu ddikjarati separatament għal kull arbitru u li għandhom jiġu stabbiliti mit-tribunal tal-arbitraġġ nnifsu f'konformità mal-Artikolu IV.6;

(b) l-ispejjeż tal-ivvjagġar u spejjeż oħrajn imġarrba mill-arbitri; u

(c) it-tariffi u l-ispejjeż tal-Uffiċċju Internazzjonali.

3. L-ispejjeż imsemmija fil-paragrafu 2 għandhom ikunu raġonevoli, filwaqt li jitqiesu l-ammont kontenzjuż, il-kumplessità tat-tilwima, iż-żmien li qattgħu fuqu l-arbitri u kwalunkwe espert maħtur mit-tribunal tal-arbitraġġ u kwalunkwe ċirkostanza rilevanti oħra.

ARTIKOLU IV.8

Depożitu tal-ispejjeż

1. Fil-bidu tal-arbitraġġ, l-Uffiċċju Internazzjonali jista' jitlob lill-partijiet jiddepożitaw ammont ugwali bhala pagament antiċipat għall-ispejjeż imsemmija fl-Artikolu IV.7(2).

2. Matul il-proċedimenti ta' arbitraġġ, l-Uffiċċju Internazzjonali jista' jitlob mingħand il-partijiet depożiti supplimentari għal dawk imsemmija fil-paragrafu 1.

3. L-ammonti kollha ddepożitati mill-partijiet fl-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu għandhom jithallsu lill-Uffiċċju Internazzjonali u jithallsu minnu biex jigu koperti l-ispejjeż effettivament imġarrba, inklużi, b'mod partikolari, it-tariffi mħallsa lill-arbitri u lill-Uffiċċju Internazzjonali.

KAPITOLU V

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

ARTIKOLU V.1

Emendi

Il-Kumitat Kongunt jista' jadotta, permezz ta' deċiżjoni, emendi għal dan l-Appendiċi.
